

פרשת כי תשא תשפ"ה

מבאר תורתו של
מרח הגר"צ
רבי יונה הלוי
פארסט זצ"ל
בעהמח"ס דברי יונה
וראש ישיבת ד'נייטרא

דברי יונה על פרשת כי תשא

דברי יונה על פרשת כי תשא

מיעוט היתר באיסור ומצד ההיתר אין כאן התעוררות שע"ז יתירו כל האיסור ולכן אין האיסור מתעורר בכח נגדי לאסרו ולכן נשאר ההיתר היתר והאיסור איסור.

ועוד מאריך שם בטעמא דמילתא דהאיסור בטל בהיתר ואין היתר בטל באיסור דהענין דיש אל רוב כח לסלק שם אבל לא לתת שם דכל דבר המותר בעצמותו הוא היתר כי כל דבר שלא אסרתו תורה הוא מותר מאליו ורק הדברים שחידשה תורה שהם אסורים נתחדש להם שם איסור. והנה הביטול יכול לבטל מה שהוסיפה התורה ולכן כשהתערב איסור בהיתר הרי ע"י הביטול ברוב נסתלק ממנו שם האיסור משא"כ בהתערב היתר באיסור א"כ יצטרך הרוב לחדש אל ההיתר שם האיסור כמוהו ולזה אין להרוב כח לעשותו עיי"ש.

ועכ"פ הארכנו קצת בענין הביטול דיכולים ללמוד מזה הרבה בכוחות האדם האין שיכול לבטל כוחות הרע בטוב ע"י שיתעורר כח נגדי. אמנם עכשיו שאנו נמצאים עדיין בתוך ימי השמחה של פורים ועכשיו שיבסר באדר הרי לענינינו יש כאן גם ענין של ביטול אבל זהו ביטול במובן אחר והוא עפימשי"כ [סוטה מח:]: משחרב ביהמ"ק בטלה זמכות לבנה וכו' ובתוס' [חולין פד. ד"ה בזוגיתא] פירשו דלא לגמרי בטלה אלא דאינה מצויה עיי"ש. וכונתי על ענין הביטול תורה שנגרם ע"י ימי שמחה הללו ובבחינה שלא לגמרי בטלה אלא שאינה מצויה כי לומדים בתורה באופן מועט מכפי הרגיל וגם זה נקרא ביטול וכנ"ל.

והאמת הוא שלפני התפילה צריכים להתפלל והיינו להתכונן לתפילה וכן לפני הלימוד צריכים ללמוד והיינו להתכונן ללימוד כי בלי הכנה קצת, האין יתכן שיצליח ובפרט שיש חשש גדול שע"י החטאים ועונות ופשעים נעשים ח"ו בבחינת [תהלים נ טז] ולרשע אמר אלקים מה לך לספר חוקי ואחר שפיו ומוחו מלוכלכים בחטא האין יוכל להתקרב לרבותינו חכמי הש"ס וגדולי הראשונים ז"ל. ולכן יש להתכונן ללימוד ולתפילה והדרך הוא באופן חלבי ודמי הנמעט ואף שאין יכולים להתענות אבל קצת קרבן צריכים להביא ויכולים לעשות זאת ע"י שמקדים לעמוד בבוקר באריות, אשר באמת הסוחרים עושים זאת כדי להרויח כסף ולמה יגרע התהו"ק שלא נעשה זאת בעבורה.

וגם בענין התפלה צריכים לעשות הרבה פעולות, וכמו שאמר לי פעם הגה"צ מאמישינאו זצ"ל שצריכים להתפלל שיוכלו להתפלל וכמו שאומרים ברכה לפני ההלל אשר קדשנו במצותיו וצונו לקרוא את ההלל שלולא שצוה אותנו לקרות, הרי היינו מתביישים במעשינו ולא היינו מרגישים את עצמינו ראויים לקרות את ההלל ולכן צריכים להתפלל שיוכלו להתפלל ונהיה ראויים להתפלל. וכשמגיע לתפילה ישתדלו שיהיה ככוונה

בפרשת השבוע [שמות ל כג] ואתה קח לך בשמים ראש מר דרוור וגו' וזה היה הן לקטורת והן לשמן המשחה.

ובאונקלוס מפרש שהיה מירא דכיא היינו בשמים טהורים ומובחרים. וברמב"ם [הלכות כלי המקדש פ"א ה"ג] כתב המור הוא הדם הצרור בחיה שבהודו הידוע לכל שמתבשמין בה בני אדם בכל מקום ע"כ. והראב"ד שם כתב אין דעתי מקבלת שיכנסו במעשה הקדש דם שום חיה בעולם כ"ש דם חיה טמאה אבל המור הוא האמור בשיר השירים באתי לגני אחותי כלה אריתי מורי עם בשמי והוא ממין עשב או ממין אילן וריחו נודף ע"כ. ובפנים יפות בפרשתו כותב דלפ"מ שכתב הרמב"ן שממולח טהור וגו' שהוא לשון מלח ממש שנתנו בו מלח סדומית רובע הקב לפי"ז אתי שפיר טפי דקיל"ל דם שמלחו אינו עובר עליו והיינו דכתיב ממולח טהור קודש ע"כ. וכוננתי דכיון שהיה ממולח נעשה הדם טהור והיו יכולים להשתמש בו לקודש. אמנם החת"ס הקשה על זה דאף שהמלח מועיל להעביר איסור דם אבל עדיין אינו מועיל להעביר טומאת חיה טמאה ומסיק דלפי דברי הרמב"ן שהוא דם הנקדש בדם הצבי א"ש דא"כ לא היה בהמה טמאה והאיסור הוי רק מטעם דם ולזה מועיל המליחה.

והנה ברא"ש [ברכות פ"ו סימן ל"ה] כתב די"א שמוש"ק הוא זיעת חיה ונכון יותר שחיה ידועה היא שיש לה חטוורת בצוארה ומתקבץ שם תחילה כעין דם ואח"כ חוזר ונעשה מוסק וכו' והר"ז הלוי ז"ל היה אוסר לאכלו מפני חשש דם ורבינו יונה פי' דאפשר ליתן בו טעם להיתר דפירשא בעלמא היא אע"פ שמתחילה היה דם לא חיישין להכי דבתר השתא אזלינן שהרי הדבש אם נפל בו חתיכה של איסור ואע"פ שהאיסור נימוח בתוך הדבש כיון שדרך הדבש להחזיר דבר הנופל לתוכו דבש כעין דבש דיינינן ליה ומותר ה"נ אע"פ שמתחילה דם היה כיון שיצא מתורת דם בתר השתא אזלינן וכו' ונראה דהא אפילו ראייתו צריכה ראייה ע"כ. ועכ"פ נראה מזה שיש מציאות שע"י שמשתנה המציאות פקע שם האיסור ממנה.

וידוע מש"כ הגר"י ענגיל זצ"ל [בית האוצר מערכת ביטול ברוב] ענין הביטול הוא דכשמתערבים שני דברים נגדיים או מתגבר הרוב ומכריע את המיעוט משא"כ כשאנינם שני דברים נגדיים לא שייך ביטול ולכן מין במינו לא בטל דאין כאן כח נגדי וכן היתר בהיתר או איסור באיסור לא שייך ביטול דרק כשיש כח נגדי אז יש ביטול ברוב. ובזה מבאר ג"כ מה שדבר שיש לו מתירין אינו בטל דכיון שיש לו מתירין לאחר זמן אינו מתעורר כח הנגדי והרוב אינו מתגברת על המיעוט.

ועד"ז הוא מבאר הענין דאין ההיתר בטל באיסור דכשנופל מיעוט איסור ברוב היתר ויש צד דע"י האיסור יאסר כל ההיתר הרי אז מתעורר כח נגדי מההיתר ומכיון שההיתר הוא רוב מתבטל האיסור בהיתר. משא"כ כשנופל

ובהתעוררות הלב וכמו שמצינו אצל צדיקים שהיו יראים ומתפחדים לפני התפילה בבחינת מי אנכי שאוכה להתפלל. וידוע הסיפור מהרה"ק מלובלין זצ"ל שלפני שלבש התפלג אמר רבונו של עולם בושתי ונכלמתי במעשי ואינני ראוי ללבוש תפלין אמנם אני מקבל עלי מהיום והלאה לתקן מעשי. ואף שגם ביום אתמול אמרתי ג"כ שהנני מקבל עלי לתקן ולא תקנתי, אבל עכשיו בודאי אשתדל לתקן מעשי.

ובעו"ה אנו חיים בחושך כפול ומכופל עד שהיה מן הראוי שיתעוררו בעת התפילה לדמעות על מצבינו ושערי דמעות לא ננעלו כי הלא יש לנו הרבה לבכות, וכל יחיד יש לו הרבה על מה שנכשל כבר במחשבה ובדיבור ובמעשה, אמנם על זה בעצם יש הסתרה שאין מתעוררים לבכות. ולכן צריכים להשתדל ולהתעורר לעבוד הרבה בענין התפילה ובפרט בחורי חמד שאתם העתיד של הכלל ישראל ואם יתקון ענין התפילה תרגישו תיקון גם בענין הלימוד.

הלא תראו כל הספרים המונחים כאן בארגו הספרים, הרי כל המחברים הללו התייגעו על תורה ולא היו שוכבים על מטתם ח' שעות בלילה אלא היו יגיעים בלימוד התורה וזהו הדרך הנכונה וזה צריך להיות גם תקות כל יחיד שיוכל להתייגע עצמו בתורה כי לולא זה הכל הבל.

דכירנא אצל מרן זצ"ל בנייטרא כשהתחילו ימי הזעם ל"ע ובכל יום ויום היו חסרים עוד אנשים וכולם ידעו שלקחו אותם למיתה ל"ע ועכ"ז התחיל מרן זצ"ל ללמוד אתנו ענינים קשים בדיני הטמנה ואם לא באו בזמן היה תובע ודורש על כך וגם היה מנסה הבחורים בכל תוקף. ואז הייתי מתפלל על כך כי בזמנים טרופים כאלו מהו דורש מהבחורים בתקיפות כזו אבל מרן זצ"ל ידע האמת שדוקא בעידן ריתחא כזו אין לנו להשען ואי אפשר להתחזק לעמוד בפני גלי הצרות ל"ע אלא ע"י האחיזה המוחלטת בתורה. וידוע מאחזיו של רבי מיכאל בער זצ"ל יש מכתבים מה שכותב בבונקער שיש לו משניות ומרגיש כל אושרו בזה שיכול ללמוד משניות, ולכן עכשיו שיש לנו ב"ה הכל יוכלים ללמוד מתוך הרחבה יש להתחזק ולהתעודד ללמוד כהוגן.

הלא אין אדם יודע מה יולד יום ואז יתגעגע לימים מקדם כשהיה יכול ללמוד בלי מפרע. ובימים קדושים הללו אחר פורים ומתחילים ההכנות לימי הפסח צריכים להשתדל ולהוסיף כח ואומץ בתורה ובתפילה ואין די רק הלימוד בספרי חסידות אלא שצריכים לעבוד בפועל הן בענין התפילה והן להזהר מהסתכלות אסורים ומדיבורים אסורים ובעיקר להתייגע בתורה שאז זוכים שהתורה מגינה ומצלי בעידנא דעסיק ביה ובעידנא דלא עסיק ביה, וזה יהיה ההכנה הנכונה לקראת ימי הפסח הבעל"ט ותרגישו טוב טעם בקיום המצות.

וידוע מה שמובא בשם הרה"ק מריזשיץ זצ"ל על מה שיש מנהגים שאין אומרים תחנון בשיתסר ושיבסר כיון שיש הו"א בגמרא ואימא שיתסר ואימא שיבסר לקריאת מגילה ולכאורה יש הו"א גם על י"א וי"ב ולמה אומרים אז תחנון אמנם מובן עפ"י דק"ל הנטפל לה מלפניו אינו קדוש והיינו אותיות הכתובים קודם השם והנטפל לאחרי קדוש היינו אותיות הכתובים אחר השם מתקדשים בקדושת השם. ובענין זה מפרש האוה"ק [דברים ד] ואתם הדבקים בה אלקיכם וגו' שישאל דבקים בה באופן של אלקיכם [ד] דאותיות כ"ם נטפלים לאחרי ולכן חיים מולכם היום, ועכ"פ ימים הללו המה בבחינת נטפלים לאחרי וקדושים בקדושה יתירה ולכן יש להתאמץ ולהתחזק בתורה ובתפילה ונזכה לשמחה קדושה שהוא מהמ"ח דברים שהתורה נקנית בהם ונעשה ונצליח בעזרי"ת בכל הענינים.

ואל בני ישראל תדבר לאמר שמן משחת קודש יהיה זה לי לדורותיכם וגו'.

הנה אמרו"ל [ויק"ב ב] כל מקום שנאמר לי המה קיימים לעולם וכו' עיי"ש. ואכן כן מצאנו בשמן המשחה שאמרו"ל [כריתות ה:] וכי נס אחד נעשה בשמן המשחה והלא נסים הרבה נעשו בו מתחלתו ועד סופו תחלתו לא היה אלא י"ב לוג ובו נמשח המשכן וכליו ואהרן ובניו כל שבעת ימי המילואים ובו נמשחו כהנים גדולים ומלכים וכולו קיים לעת"ל שנאמר שמן משחת קודש יהיה זה לי לדורותיכם.

ובשו"ת בן פורת להגר"י ענגיל זצ"ל [סימן ב אות ה] כותב להגאון רבי מאיר דן פלאצקי זצ"ל מה שהביא כ"ת שו"ת הרמ"ע מפאנו סי' ק"ב וז"ל בסוף הוריות ת"ר משוח בשמן המשחה קודם למרובה בגדים וכו' וקשה אי בבית ראשון ומשחיה גם לכהן השני ואי בבית שני מי איכא משוח וכו' ומתריץ לעולם בבית ראשון ובנתרבה ביה"כ שאין משיחתו דוחה לא שבת ולא יו"ט וכו' עכ"ל. ומה שנתקשה כ"ת דמה איסור שבת יש במשיחה כוונת הרמ"ע בפשיטות וודאי הוא לאיסור מתקן גברא דע"י המשיחה נעשה מקודש טפי וכו' ואולם גוף הדבר דמה שנעשה מקודש טפי ע"י המשיחה יוחשב תיקון גברא צע"ק דא"כ יהיה אסור לקבל נזירות על עצמו בשבת ויו"ט כיון דנתקדש ע"י הנזירות וכו' ובתוס' נזיר [יד. ד"ה אמר] מבוואר דביום פטירת מרע"ה נדרו הרבה מישראל בניזיר וכו' וא"כ לדעות דמרע"ה נפטר בשבת וכו' א"כ מוכח דמותר לקבל על עצמו נזירות בשבת וכו' ובספר קהלת יעקב וכו' הביא ילקוט ישעי' וז"ל ע"י שמן המשחה נעשה הכהן בריה חדשה עכ"ל וכו' ובילקוט שמואל [רמז קכז] איתא דנמשח בשמן המשחה אפילו הוא קצר נעשה ארוך וכו' וא"כ לילקוט ישעי', הנ"ל ה"ל המשחה הולדה ממש שכולה בריה חדשה וכו' כיון דנעשה הכהן בריה חדשה דמי למלאכה שבורא בריה חדשה וכו' עיי"ש שהאריך בענין זה הרבה.

ועל פי דבריו אפשר לומר גם בענין הנס דחוכה דאיתא במדרש דהפך שמן שנמצא היה משמן המשחה וא"כ כיון ששמן המשחה יש בכוחו אף באדם אם הוא קצר נעשה ארוך א"כ בודאי שיש בכוחו לדלוך זמן ארוך כפי ערך האיכות שבה והבן.

ובזה אפ"ל מה שאמר עשו ליעקב [בראשית כה לח] הנה אנכי הולך למות ולמה זה לי בכורה דענין הבכורה היה בבחינת הכוונה שנעשה בריה חדשה ע"י השמן המשחה ומכיון שבחינה זו צריך שיהיה באופן של "לוי", וכמ"ש שמן משחת קודש יהיה זה לי ואמרו"ל כל מקום שנאמר לי קיימת לעולם והוא לא היה בבחינה זו כי לצד גשמיותו לא היה מסוגל להיות ענין נצחי אלא בבחינת המיתה וא"כ אי אפשר לו לאחוז בקדושת הבכורה.

וז"ש הנה אנכי הולך למות, שלא יתכן אצלי ענין הנצחיות, וא"כ למה זה לי בכורה שאין אצלי בחינת לי ישעי' זו אהיה ראוי לקדושת הבכורה. ובאמת יובן ביותר כי ענין גשמי לא יכונה בבחינת לי כי אין זה עצם האדם שיתכן בזה בחינת לי ורק ענין הרוחני יכונה בבחינת לי אצל האדם שזהו באמת רכוש עצמו. ועל זה אמר כל מקום שנאמר לי צריך שיהיה באופן שיהיה קיים לעולם כי זהו בחינת הקדושה שיש בזה התפשטות והמשכה נצחית. ובהו יובן מה שאמר עשו ליעקב ולמה זה לי וגו' כי לא זכה לבחינת לי וא"כ אינו שייך לקדושת הבכורה והבן.

ועכ"פ ענין השמן המשחה היה בזה כח גדול של קדושה ועי"ז התפשט הקדושה לדורות אחריו. ובהו יבואר הפסוק להלן [שמות ל לב] על בשר אדם לא ייסך ובמתכונתו לא תעשו כמותו קודש הוא קודש יהיה לכם דהכוונה שלא ידמה לאדם דענין שמן המשחה הוא רק איזה התערבות של בשמים משובחים לצורך המשכן וכליו וא"כ יש צד שישתמש בו גם הוא לטובת עצמו ועי"ז אמר על בשר אדם לא ייסך דאין זה סתם התערבות מינים משובחים שיכולים לסוך גם על בשר אדם לטובת עצמו כי ובמתכונתו לא תעשה כמותו, שאף אם תעשהו כמתכונתו לא יהיה עוד כמותו בבחינתו כי השמן המשחה אינו סתם התערבות בשמים משובחים אלא קודש הוא קודש יהיה לכם שיש בזה בחינה גדולה של קדושה המביא אצל האדם הולדה חדשה בפועל ממש ועי"י השמן המשחה ניתן קדושה נוראה בתוך הכלי שרת, עד שהיו מקדשין גם להלאה כי הקדושה הוא ענין של התפשטות בלתי גבולי וכן היה גם בביהמ"ק הענין של עומדים צופים ומשתחיים רווחים.

וידוע מש"כ החת"ם [יו"ד סימן רלד] וה, יודע כי עיני ראו בחו"ל דבר זה ולא אוכל לפרש מפני פריצי עמינו וא"כ מאי רבותא דעשרה נסים נעשו בבהמ"ק עכ"ד, ומפורסם שכונתו זצ"ל היה על חדר השיעורים שלו שהיה חדר צר וקטן ולמדו בו הרבה מאות תלמידים. והנה כל זה הוא ענין הקדושה העליונה מה שראו בזמן שהיה ביהמ"ק בנינו אמנם כבר נחלקו [חגיגה ג:] אי קדושה ראשונה קדשה לשעתה ולא קדשה לעת"ל או קדושה ראשונה קדשה לשעתה וקדשה לעת"ל וא"כ קדשה לעת"ל או קדושה לשעתה ולמה הזכיר גם קדשה לעת"ל או קדשה לעת"ל לא היה הקדושה לשעתה של מקום המקדש היה באופן שימשך הקדושה גם לעת"ל או היה הקדושה לשעתה שלא ימשך לעת"ל, אמנם עצם בחינת הקדושה נמצא בכל אדם ואופן הקדושה צריך שיהיה דוקא באופן שדברנו שיש לזה המשכה והתפשטות.

ואפ"ל בדרך רמו בענין מה שאמרו ז"ל כל מקום שנאמר לי קיימת לעולם והארכנו למעלה בענין בחינת לי שזה רמוז על הקדושה, דנרמז בזה ענין גדול כי באמת אמרו"ל שנברא העולם בשביל ישראל שנקראו ראשית, והכוונה בשביל ישראל שומרי תורה ומצוות, וכל אחד ואחד מישראל יש בו בחינה מיוחדת מה שאין זה נמצא בשאר בני אדם שבעבור זה נברא כל העולם בשבילו. וזהו ענין לי שכל אחד הוא בחינה לעצמו וחייב להתבונן בעצמו מהו התחייבותו בעוה"ז. וזה מובן מש"כ ברוקח שלכך אומרים קדיש אחר נפטר ל"ע כי מכיון שבפטריתו נעשה חלל בעולם בעבודתו של זה צריכים לומר יתגדל ויתקדש שמייה רבא וכו' שיתגלה הקדושה ויתמלא החלל שנעשה בפטריתו של פלוני. ובדברינו מובן שלכל יחיד יש בחינה מיוחדת בעבודתו מה שאי אפשר להתמלאות ע"י אחר ולכן מבקשים מהש"ת שהוא יתגדל ויתקדש שמייה רבא מה שנחסר ע"י ההעדר של אדם מישראל.

ובאותו ענין יש להזכיר הספדו של חכם שבשבוע זו נסתלק לעוה"ב אחד המיוחד הגה"צ רבי יעקב שאר זצ"ל שהיה מנהיג הרוחני של קבוצת המלאכים ואולי לא זכיתם להכירו ומי שאינו יודע פרטי הדברים אינו מבין ג"כ השם המופלא שקוראים להם 'מלאכים' והענין שלפני המלחמה כאשר מושג היהדות היה עדיין חלש מאד במדינה זו נתקבצו קצת תלמידים סביבות המלאך זצ"ל שהיה איש מורם מעם עובד ה' ותלמיד חכם גדול שהורה להם דרך ביהדות ולא להתפחד מלהיות שונה משאר בני המדינה וככה הכניס בקרבם שלא להתבייש לילך עם פאות ארוכות ובגדים ארוכים וציצית בחוץ כי כמו שהגוי אינו מתבייש בלבושיו למה יתבייש היהודי בלבושיו וכן עוררם להזהר בעניני כשרות וכגון חלב עכו"ם שהיה נפרץ מאד ועוד ענינים כאלו ומכיון שכל זה היו דברים זרים אז במדינה זו וכל השאיפה היה רק בעניני עוה"ז וממון ומסחר ולכן מכיון שהללו התקבצו בחוג שהתרומו מכל זה והקדישו שאיפתם ביותר לענינים רוחניים לכן קראו להם 'מלאכים', שאינם כאנשים רגילים. ואמנם כהיום כל הדברים הללו המה כבר דברים פשוטים לכל אחד אבל אז היו צריכים לחוג מיוחד שיוכלו להתחזק בזה.

ועכ"פ הגה"צ רבי יעקב זצ"ל שהיה מתלמידיו המובהקים הוא היה גברא רבא ת"ח גדול ועובד ה' ובעל יסורים עם כל המעלות שמנו חכמים בירא ה' זכרו לברכה ובודאי שעם פטריתו נעשה חלל גדול בבחינת לי שלא נשאר תמורתו ובבחינתו ויש להתבונן מאד בכל זה מהו התפקיד שלנו בזמן שנלקחים מאתנו זקני שארית הפליטה דבודאי שצריכים קצת למלאות החלל וללמוד ביותר ובפרט בענין התפילה שצריכים להתאמץ להתפלל ביותר כוונה מה שהוא היה מיוחד בענין זה שהיה מתפלל בפנימיות, וזהו ההתחייבות המוטל עלינו בזמנים כאלו.

והנה בספר משך חכמה בפרשתן מפרש הפסוק [שמות לא יד] ושמרתם את השבת כי קודש הוא לכם מחלליה מות יומת כי כל העושה בה מלאכה ונכרתה הנפש ההוא וגו' פשטא דקרא נראה דאמר שלא יהיה לפלא הלא השבת גופיה נדחית מפני פיקוח נפש אחת מישראל והרי הוא קלה אף מפני ספק פיקוח נפשו של אדם וא"כ האין יתכן דמי שעובר על השבת נהרג ונסקל. אכן באמת קדושת השבת נדחית מפני נפשו של ישראל כי אם אין ישראל ליכא שבת בעולם ומי יעידו על שביתת השם ממעשיו ועל קדמותו בעולם אכן אם הישראלי לא שמר את השבת הוא גרוע ונבזה אף מן הבהמה ונסקל וזה כפרתו כי גם אם אינו נסקל נפשו נכרתת מן הקשר האמין אשר קשורה כנסת ישראל בד' ובתורתו וז"ש ושמרתם את השבת כי קודש הוא לכם היינו שהוא נתונה לכם ואתם העיקר והוא הטפילה לכם ועושיין כל צרכיהם בחולי ישיש בו סכנה כאשבת, כי אם אין ישראל מי המה המקדשים אותה ואעפ"כ מחלליה מות יומת, כי המחללה הוא נשפל ממעלתו וחלל ברית קודש שהיה בינו ובין ה' כי כל העושה בה מלאכה ונכרתה הנפש ההוא וגו' א"כ הוא לאו בר קיימא ומיתתו טובה גדולה לו והבן.

ועכ"פ יש בענין קיום המצוות שעני"ז הוא מקושר להש"ת בקשר אמין. וידוע מש"כ החרדים שכל אחד יקח לו מצוה אחת שיהי יקיים בכל אופן שהוא כי המצוות בכלליהם רב פארות ושרשים ואף שאי אפשר לאחוז היטב בכל היקף האילן אבל עכ"פ כשהוא נאחו בענף אחד בשלימות יש לו אחיזה מיוחדת בכל היקף האילן. ומבאר דזהו משאמרז"ל [קידושין לט:]: כל המקיים מצוה אחת מנחילין לו עוה"ב וזהו ג"כ משאמרז"ל [שבת קיט] תיתי לי שקיימתי וכו'.

והנה בנוגע לבחור בישיבה הרי בודאי שצריך להשתדל בקיום כל התורה כולה ובפרט בלימוד התורה בהתמדה אבל יתכן שיש בזה לפעמים התרשלות וחולשה ולכן צריך שיאחזו במצוה אחת והוא המצוה של יראת

חטא שיהיה לפניו תמיד שאיפה מוחלטת שרוצה להתיירא מן החטא ולהתרחק ממנה. זה הבחינה של שמן משחת קודש יהיה זה לי בבחינת לי הקיימת לעולם מה שצריך להיות אצל בחור החרד לדבר ה' וזה ישאר אצלו לעולם ועד.

ובודאי שכדי להגיע לזה צריך להתחזק בלימוד התורה ועי"ז יצליח גם בענין יראת שמים ויראת חטא. ואפ"ל בדרך רמו משאמרז"ל [ירושלמי ר"ה ג. ה.]. דברי תורה עניים במקום הזה ועשירים במקום אחר דע"י שעוסקים בתורה הרי הוא נעשה עשיר להצליח במקום אחר והיינו בענין יראת שמים. ויסוד גדול בכל זה הוא להזהר ולהשמר מדיבורים אסורים של ליצנות ולשה"ר אשר בעוה"ר הענין מוזנח מאד ואם בשאר איסורים כשמעוררים אותו הרי הוא מתעורר להמנע מלעשותם ולדוגמא במאכלות אסורות, הרי כשמעוררים אותו שמאכל זה הוא מפוקפק הרי הוא מניחו מידו אמנם בדיבורים אסורים וליצנות, הרי אף כשמעוררים אותו אינו משים אל לבבו ויתכן עוד שישכיר בכמה הסברים שהדיבורים שמדבר עכשיו יש בזה מצוה ובעוה"ר דין גרמא להרבה נזקין שנאבד הרבה קדושה ומי יודע עד כמה שיכולים להתדרדר בעתיד עי"ז, והש"ת יהיה בעזרנו בכל הענינים ויאיר עינינו במאור תורתו הקדושה.

בכל דור ודור יש את הנסיונות של אותו דור, בכל עת ובכל זמן זה משתנה, והאדם צריך להבין כי הנסיונות שהיו לו לפני כמה שנים, אינם הנסיונות שיש לו היום, יש לזה בכל עת צורה אחרת, אבל אנו צריכים להתחזק בכל זמן, ולמצוא את הדבר השייך לאותו דור, כי זה הוא כוחו של החכם, שרואה את מה שצריך לראות, איזהו חכם הרואה את הנוול (אבות פ"ד מ"א), היינו הדבר המתחדש ונוולד בכל עת.

מצינו בפרשת השבוע אצל שמן המשחה על בשר אדם לא ייסך ובמתכנתו לא תעשו כמוהו, קודש הוא קודש יהיה לכם.

והנראה הכוונה בזה, שהאדם יכול לחשוב שאם התורה מצוה לעשות כן, כנראה שזה בודאי דבר טוב ונעים ומריח, ואם כן אשתמש בזה לצורך עצמי לחולין, על זה קאמר לא כן, אל תחשוב שהוא כך, אלא אי אפשר לסוך את זה על בשר אדם, ובמתכנתו לא תעשו כמוהו, היינו שגם אם תערב הכל ותעשה בדיוק כמו בבית המקדש, דע לך שזה לא יהיה אותו הדבר, ומדוע כי קודש הוא קודש יהיה לכם, זהו דבר קדוש, אבל אדם פשוט אינו יכול לעשות זאת לעצמו, הרי שמן המשחה הוא קודש, ומה שהוא רוצה לעשות בזה הוא חולין, וחולין וקודש הם שני מינים, אע"פ כשמתכלים עליהם מבחוץ הם נראים אותו דבר, שהרי בהמת חולין ובהמת קדשים, אי אפשר לראות מבחוץ איזה הבדל ביניהם, ומכל מקום זהו קדשים שזה למזבח, והמועל בו חייב כריתות, ואילו הבהמה האחרת היא חולין, אמנם היא צריכה שחיטה, ויש בה את הלאוין ששייך בחולין, אבל חוץ מזה אין לה שום ערך וקדושה, אבל מבחוץ הם נראים אותו דבר.

וזהו מה שאומרת לנו התורה"ק כאן, דעו לכם ששמן המשחה, זה הוא דבר קדוש ביותר, הוא נעלה מאד מדברים גשמיים, הוא מיועד למשוה בו כהנים לעבודה, ולכן צריך לחזק את ההרגש הקודש כלפי זה, לכן תדעו על בשר אדם לא ייסך, אל תנסו להשתמש בזה בשביל אדם סתם, שלא תחשבו שזה דבר רגיל שאפשר להשים על כל אדם, ומתכנתו לא תעשו כמוהו, אם תעשה אותו דבר עצמו אבל שלא בקדושה, תדעו שלא תעשו כמוהו, שזה לא יהיה אותו דבר, והטעם לזה כי קודש הוא, תדעו שאתם צריכים להחזיק את זה לקודש, וממילא זה דבר שונה לגמרי, אין לזה שייכות לדברים גשמיים, ודבר גשמי אינו יכול להיות דומה לזה, המבט של התורה על כל דבר, אינו דומה למבט הגשמי, ויכול להיות שני דברים שנראים בעינים גשמיים כאילו הם דומים זה לזה, אבל במבט של התורה הם שני דברים שונים לגמרי, אפשר לראות שני בני אדם בעולם, שניהם נראים לכאורה אותו הדבר, לכל אחד יש רמ"ח איברים וכו', אבל אחד מהם אינו בגדר אדם חי, רשעים בחייהם קרויים מתים, אפילו הוא עוד חי בעולם הוא נקרא מת, הגם שלכאורה הרי הוא מסתובב בעולם ועושה פעולות כמו כל אדם אחר אבל בכל זאת התורה קוראת לו מת, כי יש איזה דבר פנימי שנקרא חיים, והוא דבר רוחני, וזה אין לו לאדם הזה, ולכן הוא נקרא מת.

והמשך חכמה בפרשתן מבאר מש"כ (שמות לא יד) ושמרתם את השבת כי קודש הוא לכם, מחלליה מות יומת, כי כל העושה בו מלאכה ונכרתה הנפש

קודש הוא לכם, מחלליה מות יומת, כי כל העושה בו מלאכה ונכרתה הנפש ההוא מקרב עמיה, ולכאורה צ"ב מזה הוא נתינת הטעם שמחלליה מות יומת כיון שכל העושה בו מלאכה וגו', לכאורה איזה שייכות יש ביניהם, ופירש דהנה לכאורה יש להקשות קושיא עצומה, מה עדיף טפי, חיי איש ישראל או שמירת שבת, לכאורה חיי של יהודי חשובים יותר מחשבת, שהרי פיקוח נפש דוחה שבת, כדי להציל חיי אדם מישראל מותר לחלל שבת, הרי שהתורה"ק מדחה את השבת עבור חיי יהודי, כי חיי יהודי אפילו חיי שעה חשובים יותר, שאף אם יודעים שהאדם לא יוכל לחיות רק לשעה מסויימת, מכל מקום כיון שבשעה אחת יכול האדם לתקן את כל חיי, לעשות חשבון הנפש על מה שעשה, ולתקן למפרע הכל איך שהיה, לכן מותר לחלל עליו את השבת.

ואם כן יש להקשות, מדוע מחלליה מות יומת, שמי שמחלל שבת הורגים אותו ולוקחים את חייו, הרי חיי של יהודי הם יותר משמירת שבת, ואיך נדחו כאן חיי יהודי מפני שמירת השבת, רק התירוץ הוא דבאמת קדושת השבת נדחית מפני נפשו של ישראל, כי אם אין ישראל ליכא שבת בעולם, ומי יעידו על שביתת השם ממעשיו ועל קדמותו בעולם, אכן אם הישראל לא שמר את השבת, הוא גרוע ונבזה אף מן הבהמה ונסקל וזה כפרתו, כי גם אם אינו נסקל נפשו נכרתת מן הקשר האמין אשר קשורה כנסת ישראל בה: ובתורתו, ומיתתו טובה גדולה לו כמאמרם ז"ל (סנהדרין מג): כל המומתין מתודין מיתתי תהיה כפרה לכל העון הזה, וזה שאמר ושמרתם את השבת כי קודש הוא לכם, והיינו שהוא מסורה לכם בידכם ואתה העיקר והוא הטפילה וכמו שדרש רבי יונתן בן יוסף (יומא פה:), ועושיין כל צרכיהם בחולה שיש בו סכנה, כי אם אין ישראל מי המה המקדשין אותה, ואעפ"כ מחלליה מות יומת, כי המחללה נפל ממעלתו לחלל ברית קודש שהיה בינו ובין השם, כי כל העושה בה מלאכה ונכרתה הנפש ההוא מתוך עמיה, אם כן הוא לאו בר קיימא, ואעפ"כ שנראה שהוא חי מבחון, אבל זה אינו חיים על פי תורה, ומיתתו טובה גדולה הוא לו, כי רק חיי ישראל שעודנו חי חשובים יותר מן השבת, עכ"ל, ההבדל הגדול בין הקודש ובין החול, הוא הבדל עצום בפנימיות הדבר שאינו ניכר לעין, הוא דבר שצריך חיזוק גדול בזמנינו, הוא דבר שצריך במיוחד לפקוח על זה, כי לדעתי אחד היסודות החשובות ביותר בהחילוק בין יהודי שעובד ה' באמת ובאמונה, לבין מי שהכל אצלו מן השפה ולחוץ, כמצות אנשים מלומדה, או אפילו גם פחות מזה, אחד הדברים העיקריים המשפיעים על זה הוא, היחס של האדם לקודש וחול, ההבדל שהוא מבדיל בין הקודש ובין החול, בין הטמא ובין הטהור.

שמעתי פעם ממרן מוסאטמאר ז"ע שאמר מי הוא כלל ישראל, הרי זה יהודי אחד כאן יהודי אחד שם, כל היהודים היחידים המסתובבים בעולם, יהודים כמוני וכמוך, זה ביחד כלל ישראל, ולכן צריך להרגיש אחריות גדולה ונוראה, שהוא אינו סתם עוד יהודי אחד מבין אלפי יהודים, אלא הוא הכלל ישראל עצמו, שהרי כלל ישראל זה יהודים יחידים רבים ביחד, וכל יהודי יחיד צריך להרגיש זאת, שהוא קובע איך יהיה כלל ישראל, הייתי לאחרונה אצל יהודי אחד לטובת הישיבה, והוא כבר מן הסתם לא רחוק מבן ע, והיה סוחר גדול כל ימיו, והוא אינו הולך עם שטריימעל, אבל הוא יהודי חסיד אמיתי עם זקן ופאות, הוא קם כל בוקר באשמורת בשעה שלש אולי כבר מי' או נ' שנה, וכבר גמר יותר מפעם אחד את כל הש"ס, ולא סתם הוא לומד ש"ס, הוא לומד טוב בהבנה ועושה חזרה שיוכור היטב, ומלכד זה הוא עושה הרבה מעשי צדקה וחסד, היהודי הוא אפשר להסתכל עליו בצורה שטחית, הרי אין לו שטריימעל, הוא אינו מהיהודים שלנו, אבל אם פותחים את העינים רואים יהודי אמיתי עובד ה', נתן ים של צדקה בסתר, לומד תורה ומכבד לומדי תורה, ויש לו את המעלות והמדות שמנו חכמים, הוא אמנם קצת שונה מאתנו, אבל אי אפשר להסתכל בעינים סכליות על כל דבר, צריך להבין את המהות והפנימיות של הדבר, והוא אחד הדברים שבהם צריך להבדיל בין הקודש ובין החול, בין הטמא ובי הטהור, לא להסתכל על הדיבר איך הוא נראה באופן חיצוני, אלא להביט אל תוך הדבר פנימה, וכך אפשר לדון את הדבר לפי הערך האמיתי שלו, ולא לפי המראה החיצוני בלבד.

הגה"צ רבי מיכאל בער זצ"ל דיבר פעם בענין החורבן האחרון ואמר, הרי מצינו בתורה שאחרי כל חורבן שהגיע על כלל ישראל, בדקו גדולי ישראל על מה זה הגיע, אם זה היה בזמן הנביאים על מה אבדה הארץ (נדרים פא:), מדוע הלך לאיבוד הארץ, וכן בכל דור ודור, הרי אדם פשוט היה בודאי חושב שהארץ נאבדה בשביל חילול שבת, או בשביל חסרון בצניעות שהלכו עם שערות ביי האר וכדומה, על זה בא החורבן, אבל חכמינו ז"ל (יומא טז:) אמרו שזה בא בשביל שנאת חנם, זה הגיע בשום שלא היו לבני ישראל המידות שהאדם צריך כדי שיהיה ראוי וחשוב ללמוד תורה, וכמו שאמרו (נדרים שם) שהחורבן בא על עזבם את תורתם.

כמו כן אמר הגה"צ רבי מיכאל בער זצ"ל אני חושב, שהחורבן הנוראה רח"ל שעברה על בני ישראל בדור האחרון, לא היה בגלל חילול שבת או חסרון בצניעות, אלא זה בא משום שהיו כאלו, שבשעת כשהלכו למבול במקוה בבוקר לפני התפלה כדי לטהר את עצמו לעבודת הבורא, חשבו איך הוא יכול לקבור את היהודי השני, וזה מה שאני חושב שעל זה הגיע החורבן הנוראה רח"ל, אלא החילוק בין מה שאני חושב לבין מה שאחרים אומרים, כי על מה שהם אומרים אין ראיה מן התורה, אבל על מה שאני אמרתי יש ראיה, שהרי חז"ל אמרו במפורש שבשביל עון שנאת חנם היה החורבן בית המקדש, הרי שכבר יש מקור על דבר זה, כדי להתחזק בדברים האלה צריך לחזור לכלל האמור, צריך לחיות על החול, להתבוננת, להחזיק את העינים פקוחות, ולראות ולהבדיל בין הקודש ובין החול, בכל דבר בחיים צריך התבוננות, אי אפשר להסתובב בעולם ולא לראות כלום, ודבר זה הוא מכת מדינה בזמנינו, שאנשים כל כך טרודים בעניני גשמיות, ורצים ומסתובבים ממקום אחד לשני, ובמקום לחיות עסוק במה הגמ' אומר ומה השו"ע אומר, עסוקים במה שזה אומר ובמה השני אמר, מה זה עושה ומה השני עשה, עסוקים בשטותים והכלים, ושלא ביודעים מבינים בזה את התורה, שאין עושים את התורה לדבר עיקרי בחיים, באמת אין הכוונה לרעה, ואין יודעים אפילו שזה רע, הרי רואים שגם השני והשלישי עושים כן, כולם מתנהגים כן, אבל אין חושבים שכולם טועים.

יהודי הלומד תורה רואה שהתורה אוסרת להזיק ולהפסיד את חבריו, ולא דוקא אם כבר למד את כל הגמרות במס' ב"ק וב"מ, אלא רק בפסקי התורה כשלומדים אותם עם פירוש הרמב"ן וכדומה, כבר יודע שהתורה"ק דורשת ממנו להזהר בממון חבריו, ובעניני מדות בין אדם לחבירו, כשלומד ספר מוסר יודע שצריך להוציא מזה כלום, ושצריך להתבונן ולחשוב בזה, אינו דומה שונה פרקו מאה פעמים לשונה פרקו מאה ואחד פעמים, ושידע שרוצה לקנות חלק בתורה, הדברים האלו הם הדברים החשובים ביותר לבחור בישיבה.

ציומא דהילינא קדישא
הרה"ק רבי אלימלך מליזענסק זצ"ל
בעהמ"ס ספר"ק נועם אלימלך
עלה בסערה השמימה כ"א אדר - שחל ערש"ק זיקח"ל הבע"ט

מספרים עובדא משני האחים הקדושים, הרבי ר' אלימלך מליזענסק ז"ע והרבי ר' זושא מהאניפאלי ז"ע, שקבלו על עצמם לנדוד בגלות ולהתיישר כדי לכפר על עונות ישראל. פעם נודמנו לבית מלון אחד בעיצומו של חורף, ושכבו לנוח אצל התנור כדי להתחמם מהקור ששרר. ביתנים הגיעה לבית המלון קבוצה של ערלים, והתחילו לשנות לגימח אחר לגימח עד שהשתכרו. כטוב לכם בין הבחינו ביהודי הישן אצל התנור, נגשו אליו והעירוהו משינתו והקימו אותו לרקוד אתם. היה זה הר"ר זושא שבלית ברירה התחיל לרקוד אתם כעשר דקות. כשנגמר לרקוד והתיישב על מקומו, אמר לו הר"ר אלימלך, זושא אחי! אין חכמה ואין תבונה ואין עצה נגד ה', אם השי"ת מצוה לרקוד, מוכרחים לרקוד. (דברי יונה ח"א דף שמ"ט)

כאשר חזר הר"ר זושא להתישב אצל התנור, אמר לאחיו, מייילך אחי! וכי כך הוא מדת היישר, שמדי פעם בפעם יקחו אותי לרקוד, אולי נחליף מקומותינו, אתה תבא בצד זה ותנח במקומי, ואני אשכב במקומך, וכשיבואו שוב הערלים לרקוד יקחו אותך במקומי, ויעשו האחים כן כאשר אמרו, והר"ר אלימלך שכב על מקומו של הר"ר זושא, כאשרגברה שכרותם של הערלים, התחילו שוב בעבודת הרקודה, נענה אחד מהם ואמר, הנה שם בצד השני של התנור שוכב עוד יהודי, הבה נרקוד הפעם אתו, ולא נקח מדי פעם בפעם אותו היהודי הראשון. נגשו הערלים לר"ר זושא שהחליף מקומו ויקחו אותו לרקוד (בחדשם שהוא יהודי שני). כשנגמר לרקוד והתיישב על מקומו, אמר לו הר"ר אלימלך, זושא אחי! אין חכמה ואין תבונה ואין עצה נגד ה', אם השי"ת מצוה לרקוד, מוכרחים לרקוד. (דברי יונה ח"א דף שמ"ט)

כשמעינים בצעטיל קטן של הרה"ק ר"ר אלימלך מליזענסק ז"ע, ובתפלה קודם התפלה שלו, הרי רואים שם אדם אחר, שונה לגמרי ממה שאנו מכירים, אדם שהתייגע להקב"ה, אנשים שהיו מוכנים למסור את כל רכושם כדי להנצל מנדנד קל של עבירה, אנשים שמסרו את גופם ואת נפשם לכל מצוה. (ד"י דף קל"ח)

זכותו הגדול והקדוש יגן על כל ישראל אמן סלה

לעיניו נשמת מוה"ר טובי' אביגדור בן ר' אברהם צבי ז"ל
נ"ב ט"ז שבט תשנ"ה
ת.צ.צ.ב.ה.

י"ל ע"י מערכת אוצר יונה - 1254-509 (438)
צו באקומען דעם גליין וועבזייטל. אדער מנדב זיין זכות פרנס טיקט א אי-מעיל צו
divrelyona@gmail.com

הערכה מיוחדת - לקראת השלושים שחל בשב"ק זו כי תשא לפטירתו של ידידינו היקר הר"ר טובי' אביגדור פעלדמאן זצ"ל ב"ח של מרן הגה"צ זצ"ל - נלב"ע ט"ו שבט תשפ"ה לפ"ק ת.נ.צ.ב.ה.

ואלה תולדות

האט אויך זוכה געווען משמש זיין הרה"ק אברהם שלום זצ"ל אויף די עלטערע יארן, אזוי אויך האט ער זיך מסתופף געווען ביי הגה"ק מאיר שלום מביאן זצ"ל

ביקש ר' אברהם צבי לישב בשלוה, נאך אפאר יאר פון די חתונה איז זיין ווייב מרת ברכה ע"ה ל"ע נפטר געווארן ביים י' כסלו תשי"ח, איבערלאזענדיג 3 יתומים אין שטוב, הר"ר שלמה זצ"ל (מייסד ת"ת תפארת יונה דבני שלמה בארא פארק), הר"ר מנחם זצ"ל (וואס איז דעם ווינטער נפטר געווארן ל"ע) אין הר"ר טובי' אביגדור זצ"ל.

יזכר לטוב האי גאון וצדיק הרה"צ יונה הלוי פארסט זצ"ל, ראש ישיבת ד'נייטרא, וואס ער אליין איז אריבער שווערע מיטמאכענישן, אבער שטענדיג האט ער נישט פארלוירן זיין שמחת החיים, אין אדרבה ער האט שטענדיג ווייטער מרביץ תורה געווען נאך די מלחמה, אין אויך אסאך געטון צדקה וחסד.

ווען ר' יונה האט געזען אין די צער פון די קליינע יתומים ל"ע, האט ער זיי אריין גענומען ביי זיך אין שטוב, אין אויפגעצויגן ווי א אייגן קינד, וויאזוי ר' יונה זצ"ל איז אנגעקומען צו ר' טובי' ווערט פארציילט אז זייענדיג א קליין קינד א יתום, אין יענע יארן פלעגט די רעגירונג טיילן גרויסע געלטער פארן אריינעמען יתומים, אין ר' טובי' איז אנגעקומען צו א פרייע איד, אין ר' יונה האט אים אויסגעלייזט אין אריינגעקומען צו זיך אין שטוב.

איינער פון די גרעסטע חסדים וואס ר' יונה האט געטון, איז וואס ער האט מגדל געווען דריי יתומים, הצדיק ר' שלמה זצ"ל, און הרה"ח ר' מנחם ז"ל און הרה"ח ר' טובי' אביגדור ז"ל, און ווי דער נייטרא רב האט געזאגט ביים לוי' פון ר' יונה: איך וועל מסיים זיין מיט דער טייערסטע זאך וואס ר' יונה האט געהאט אויף דער וועלט, וואס ער האט מגדל געווען דריי טייערע קינדער מיט אזא מסירות נפש, וואס אפילו אן אמת'ע טאטע מאמע קענען נישט טון, וואס ער האט אלס געטון פאר די קינדער. און דער איבערגעגעבענקייט איז געגאנגען עד יום פטירתו, ווי ער האט זיי חתונה געמאכט, און צו דער אייניקלעך האט ער איבערגעגאסען די אהבה, נאכמער ווי א זיידע, מיט מתנות,

הרה"ח ר' טובי' אביגדור ז"ל איז געבוירן געווארן ח"י סיון תשט"ו, אין אמעריקע, צו זיין טאטע הרה"ח ר' אברהם צבי פעלדמאן ז"ל, אין צו זיין מאמע מרת ברכה ע"ה בת ר' שלמה ראזענצווייג ז"ל פון שטאט קאשוי.

ר' אברהם צבי ז"ל איז געווען א זון פון ר' מנחם מענדל פעלדמאן ז"ל פון שטאט טאפעלטשאן אין סלאוואקיי, ר' מנחם מענדל איז געווען א שו"ב, און אויך געווען א בעל תפלה אין בעל קורא אין שטאט, אין אויך איז ער געווען א משגיח אין בודק אין עניני שחיטה וכשרות, יעדע נאכט פלעגט ער זיצן מיט די קינדער אין פארציילט מעשיות פון הייליגן בעל שם טוב אין אריינגעברענגט אין זיי אמונה שהורה בה' ובמשה עבדו.

די מאמע פון ר' אברהם צבי, מרת רויזא מעניא ע"ה, איז געווען א אשה צדקניות, בעל חסד ומדות טובות, א טאכטער פון הגה"צ טובי' גראסבערג זצ"ל מו"ץ ושו"ב אין ראהאטין פולין, וואס איז לעבן לעמבערג, ר' טובי' איז געווען פון די חסידים פון הרה"ק אורי מראהטין זצ"ל, אייניקל פון הרה"ק יודא צבי מסטרעטין ז"ע, וואס איז געווען תלמיד וממשיך דרכו פון הרה"ק אורי מסטרעליסק זצ"ל.

די טאטע ר' אברהם צבי ז"ל איז פון אלס בחור שוין נתקרב געווארן צו הרה"ק אהרן ראטה זצ"ל בעל שומר אמונים, ווי זיין ברידער הרה"צ יעקב פנחס פעלדמאן ז"ל פון ירושלים, בעהמח"ס כיבוד אב ואם, פארציילט פון ווען זיין ברידער איז נתקרב געווארן צו הרה"ק אהרן ראטה זצ"ל, פלעגט ער יעדע נאכט ביים אנקומען אינדערהיים זאגן דעם נוסח 'קבלת עול מלכות שמים' פון בעל שומר אמונים, מיט א שטארקע התעוררות, אין ווי אויך האט ר' אברהם צבי זוכה געווען משמש צו זיין הרה"ק ר' אהרן ראטה זצ"ל, אין ער פלעגט אים ארויס ווייזן א געוואלדיגע חיבה יתירה, אין אויך אויסדריקן גרויסע ווערטער אויף אים.

אזוי אויך האט ר' אברהם צבי ז"ל זוכה געווען פאר א האלבע יאר צו וויילן בצל הקודש פון הרה"ק אברהם שלום מסטראפקוב ז"ע, בן הרה"ק בעל דברי יחזקאל משינאווא זצ"ל, בן הרה"ק בעל דברי חיים מצאנז ז"ע, ר' אברהם צבי

און פארברענגען מיט זיי, שבתות און ימים טובים, און אנדערע זמנים.

הוי גולה למקום תורה

אין יאר תשכ"ח, ווען ר' טובי' איז געווען 12 אין א האלב יאר, האט ר' יונה זצ"ל אים געשיקט לערנען אויף ארץ ישראל, ווי ער איז איינגעשטאנען ביים פעטער הרה"צ יעקב פנחס פלדמאן זצ"ל, ווי די פעטער האט אים אריינגענומען אין אויפהאדעוועט ווי א אייגן קינד, ווי ער האט זיך געזארגט פאר אים ווי א אייגן קינד ברוחניות ובגשמיות ביז די חתונה בשעטומ"צ.

ר' טובי' האט פארציילט אז אנגעקומענדיג אויף ארץ ישראל, אין יענע צייטן איז נאכנישט געווען אזוי מצוי טעלפאנען אהיים צו רופן, האט ער געדארפט גיין אין פאסט אפיס אין פון דארט רופן ר' יונה זצ"ל אז ער איז אנגעקומען בשלום.

די בר מצוה איז פארגעקומען אין שטוב פון הרה"צ יעקב פנחס זצ"ל, אין טאג פון בר מצוה האט די פעטער זצ"ל גענומען ר' טובי' מתפלל זיין ביים ציון פון זיין מאמע ע"ה, אויך האט ער געהאט די זכי' צו לייגן תפילין ביי הרה"ק מתולדות אהרן זצ"ל.

פון ווען ער איז אנגעקומען אויף ארץ ישראל פאר די בר מצוה, איז ער נתקרב געווארן בלב ונפש צו הרה"ק מתולדות אהרן זצ"ל, ווי ער האט דארט געלערנט אין ישיבה תולדות אהרן ירושלים

במשך די יארן האט ר' טובי' פארציילט מעשיות וואס ער אליין האט מיטגעהאלטן ווען ער האט געלערנט בצל הקודש פון הייליגן תולדות אהרן רבי'ן זצ"ל אין ישיבה

איינמאל ווען ער האט געלערנט אין ישיבה, אין יענע תקופה איז ער געשלאפן צוזאמען מיט נאך בחורים אין שטוב פון ר' זינדל זעלקאוויטש ע"ה, רופט אים די משגיח פון ישיבה אז די רבי רופט אים, זיין הארץ האט אנגעפאנגען צאפלען אין ער איז געגאנגען מיט א ציטערדיגקייט קלאפן אויפן רבי'נס טיר, ווען ער האט זיך געשטעלט קעגן רבי'ן, האט ער געזען ווי ד רבי קוקט אים אריין אין די אויגן שטרענג, האט ער געטראכט וואספארע עבירה האב איך געטון?, דעמאלטס געבט אים די רבי אז זאג אז מען האט געטראפן אין די שטוב ווי די שלאפט א פעקל וואפלעס (וועפע"ר) וואס זוכט דאס אין דיין שטוב? האט ער גענטפערט פאר די רבי איך בין געווען הונגעריג, האט אים די רבי גענטפערט, אז מען איז הונגעריג עסט מען ברויט מיט פוטער, נישט נאשערייען, די ווערטער איז אים אריין אין די ביינער אין ווען ער האט געזען ווי שטארק עס האט געבאדערט פארן רבי'ן, האט ער זיך אליין געקנס'ט אין ער איז געגאנגען שלאפן יענע גאנצע וואך אויף איינע פון די בענק פון ביהמ"ד, כדי צו ממעט זיין פון תאוות הגוף, אין טון תשובת המשקל, אזוי זענען געווען די השגות יענע צייטן זאגט ר' טובי' אביגדור, דאס זענען געווען די תאוות פון בחורים יענע צייטן וואס די רבי האט געדארפט מוסר'ן.

עס איז געווען איינע פון די יארן ווען ער איז געקומען אויף ארץ ישראל, אויף תשרי צום תולדות אהרן רבי'ן זצ"ל, אין די רבי האט אים אויפגענומען מיט גאר א ווארימע שלום עליכם, ווען איינע פון די חסידים האבן דאס געזען איז ער צוגעגאנגען פרעגן דעם רבי'ן מה כל הרעש אז ר' טובי' אביגדור איז געקומען, האט אים די רבי גענטפערט "גלייב מיר, אז טובי' אביגדור פון אמעריקע איז מיר מער באגלייבט בלב ונפש מער פון אסאך תלמידים וואס וואוינען דא אין ירושלים"

ר' טובי' פלעגט צו זאגן ער האט 2 זייער'ס, איינס אין אמעריקע, אין איינס צו מיטהאלטן ווי מען האלט אין ירושלים ביים רבי'ן, שטענדיג האט ער זיך מקשר געווען קיין תולדות אהרן, ווען די רבי קומט אריין צום דאווענען, אדער שולחן הטהור אין אזוי ווייטער.

איינע פון זיינע שטארקע איבערגעגענקייט פארן רבי'ן איז געווען דאס שיקן ספרים פארן רבי'ן, צו ספרים עתיקים אדער נייע ספרים וואס זענען ארויסגעקומען, ער האט שוין געהאט די חוש הריח וועלכע ספר די רבי וועט הנאה האבן, אדער האט ער עס אליין געברענגט ווען ער פלעגט קומען אפט קיין א"י, אדער האט ער געשיקט מיט א שליח מיוחדת

אין ספר וואס ער האט געשיקט פארציילט ר' טובי' אביגדור, איינמאל זומער האט די רבי געוויילט אין שווייץ אויף אפרו, אין די גבאים האבן אים גערופן אז די רבי בעט די תהלים מיט די פירוש מאשר שמנה אידיש, וואס מען האט געדרוקט אין אמעריקע, זיי האבן אים מסביר געווען אז די תהלים איז געווארן געדרוקט אין דריי פארמאטן, א קליינע, א מיטעלע, אין א גרויסע, אין די רבי דארף די מיטעלע סייז, גלייך האט ער אנגעפאנגען מיט טעלפאנען צו שאפן דיע תהלים ער האט פרובירט ביי די מחבר אליינס, אדער ביי די דריקער, אין ביי וועם נישט, אבער נאך אלע השתדלות איז אים קלאר געווארן אז עס שוין נישט דא צו באקומען פאר קיין שום פרייז, וואס טוט מען דא?, אבער צו זיין גרויס ווינדער האט ער געזען ווי פון הימל האט מען אים געהאלפען מהנה צו זיין דעם צדיק, אזוי ווי שטענדיג האט ער געזען די סיעתא דשמיא, אין יענע טעג האט ער פונקט באזוך אין ספרים שאנק אין זיין שטוב, אין פלוצלינג זעהט ער טאקע 10 פאר תהלים'לעך טאקע פון דעם פירוש!, ניי ארויס פון דרוק, ער האט זיך פרובירט צו דערמאנען וויאזוי עס איז אים בייגעפאלען צו קויפן דיע תהלים, האט ער זיך דערמאנט אז יארן פארדעם ווען דיע תהלים איז ארויסגעקומען האט ער געקויפט 10 פאר תהלים פון דעם דריק אז ער זאל עס האבן גרייט ווען מען דארף עס, אין עס איז אדורך צייט אין ער האט פארגעסן פון דעם, אבער די אייבערשטער האט נישט פארגעסן אין יעצט האט ער געקענט מהנה זיין דעם צדיק,

גלייך ווען ער האט עס געטראפן האט ער אנגערופן די גבאים אז ער האט דעם תהלים, די גבאים האבן געבעטן ער זאל שוין טרעפן א שליח ווייל די רבי ווארט דערויף, דא האט ער שוין מחליט געווען צו טון א סופרייז.. ער האט גענומען די נעקסטע פליגער אויף שווייץ כדי אליין קענען איבערגעבען די תהלים פארן רבי'ן, אין שוין קענען וויילן א שבת בצל הקודש, עס איז געווען דאנערשטאג מיטאג

כשהגיע לפרקו האט ער התונה געהאט מיט זיין חשובע ווייב תחי', בת הרה"ח ישראל זינדל וויסהויז ז"ע, פון די ערשטע תלמידים פון הרה"ק מסאטמאר ז"ע, ווי ער האט אויפגעשטעלט זיין הערליכע שטוב לשם ולתפארת, וואוינעדיג אין מאנסי, האט ער זיך קובע לתפלה געווען אין ביהמ"ד שינאווא, אין אויפגעשטעלט א הערליכע שטוב לתורה ולעבודה.

יעדן ערב שבת אין שבת קודש פלעגט ער אויסזאגן גאנץ תהלים מיט בכיות נוראות, פאראגאסן טייכן טרערן למען הכלל והפרט, אזוי אויך האט ער געהאט א ליסט מיט נעמען וועס ער פלעגט מזכיר זיין, איינמאל האט ער געזאגט אז ברוך השם די ליסט ווערט שוין קלענער, ער איז שוין געהאלפן.

אלץ האט ער געהאט א שמיכל אויפן פנים, אפילו קיין גרינג לעבן האט ער נישט געהאט, איז ער אנגעגאנגען מיט זיין שמחת החיים, אין אלץ געזוכט ווי מען קען יענעם מהנה זיין אין טון גמילות חסדים אויף פארשידענע אופנים, ער האט אסאך מותר געווען פאר פארשידענע מענטשען אלס מחל געווען, אין נישט געהאט קיין שווער הארץ אויף יענעם

צו די הכנה לשבת קודש וואס ער האט געמאכט, בערך א שעה פאר שבת האט ער שוין אויסגעווארט אויפן אנקום פונם שבת, גייענדיג פרי אין ביהמ"ד ווי ער פלעגט אויסזאגן שיר השירים בבכיות נוראות

ער האט מכבד געווען יעדעס איינעם, אבער ער איז געווען א בורה מן הכבוד, און אויב ער האט געהאט עפעס כבוד האט ער עס באלד אוועקגעגעבן צו א צווייטע, און יענעם כבוד איז געווען זיין כבוד.

א באזונדערע קשר האט ער געהאט דאס ארויסגעבען די "ספר דברי יונה ב' חלקים" פון מרח הגה"צ ר' יונה פארסט זצ"ל, עס איז אים געווען גאר שווער דאס ארויסצוגעבען, הן מצד די ספר איז פון טעיפס וואס עס האט געקאסט אסאך צייט אין געלט דאס מעתיק זיין, אין הן די ספר אליין האט געקאסט זייער אסאך, ער האט נישט נאכגעלאזט אין געקלעטערט ביז אין די שפעטע נאכט שעות נאך געלט אבי עס זאל ארויסקומען די ספרים, וואס באליינטען היינט צוטאגס די עולם התורה והחסידות, ביי די התונות פון זיינע קינדער שיחי' פלעגט ער טיילן די ספרים אין עס איז געווען ביי אים אזא חשיבות דאס צו געבן פאר יעדעס איינעם, ער האט אסאך

ווען ער האט באגענגט דעם רבין פארן דאווענען מנחה, אין כידוע האט ד רבי מקפיד געווען נישט צו רעדן שלא לצורך פאר מנחה, אבער גלייך ווען די רבי האט מיר באמערקט זאגט מיר די רבי 'נו טובי אביגדור, האסט געברענגט דעם תהלים?'. האב איך גענטפערט יא, זאגט מיר די רבי נו, מען וועט שוין רעדן נאך מנחה, נאך מנחה בין איך אריין מיט די רבי אין זיין שטיבל, אין די רבי האט מיר געזאגט, די סיבה וואס איך דארף די תהלים איז אויף די עלטער איז מיר שווער אינזיגן צו האבן ביים זאגן תהלים, וועגן דעם דארף איך אזא תהלים וואס איז א פירוש מלוקט מתוך המפורשים

נאכדעם זאגט מיר די רבי "אויב דו האסט א אבריעג תהלים, געב אויכט פאר מיין יוסלע'ן [ה"ה הרה"צ רבי יוסף יואל אדמו"ר מבקשי אמונה שליט"א] ער זאגט אסאך תהלים", אזוי האב איך געטון, וויבאלד איך האב געהאט נאך 10 תהלים האב איך מיטגעברענגט נאך, אין איך האב געגעבען אויך פאר די רעבעצין ע"ה וואס איז געווען דארט מיט די רבי.

נאך א מעשה פלא האט ער פארציילט, אז אסרו חג סוכות תשנ"ה אפאר וואכן פאר די רבי איז ליידער אראפגעפאלן ל"ע, אין ר' טובי' איז אהיים געפארן אויף אמעריקע נאכן וויילן ביים רבי'ן אויף תשרי, פאר מנחה האט זיך די רבי אויסגעדרייט ווי ער זוכט איינעם, די רבי האט געפרעגט ווי איז טובי' אביגדור, נאך מנחה האט אים די רבי אריינגערופן אין צימער, די רבי האט צוגעשפארט די צימער, אין די רבי זאגט אים אזוי, איך ווער שוין עלטער, איך האב שוין א ווייסע בארד, איך וועל אנקומען אויפן עולם האמת וועט מען מיך מאנען, די האסט אזויפיל געטון פאר מיר וואס קען איך דיר מהנה זיין, האט אים ר' טובי' געוויזן א בריוו פון ספר מושיען של ישראל, אז אז מען איז מהנה א צדיק קען ער צוריקטון, האט אים די רבי געזאגט אויב אזוי וועל איך דיר אינזיגן האבן ביז משיח'ס טאג

נאכן לערנען אין ישיבת תולדות אהרן איז ער געגאנגען לערנען אויף אפאר זמנים אין ישיבת סאטמאר ירושלים, ביי הגה"צ ר' משה ארי' פריינד זצ"ל גאב"ד ירושלים, ווי ער האט אים ארויף געוויזן גאר א קרבת יתירה, אזוי אויך שבת נאכמיטאג פלעגט ער האבן די זכי' צו עסן אליין די סעודה ביי ר' משה ארי'.

ר' טובי' האט פארציילט אז נאך די סעודה פלעגן די בחורים קומען צום טיש, אין מען האט געזינגען חי' ה', אין מזמור לדוד, ר' משה ארי' איז געזיצן אזוי שטיל אין רואיג, ווען מען איז אנגעקומען צו די ווערטער לא אירא רע כי עתה עמדי האט ער געגעבען אזא ציטער, ער האט געגעבן א געשריי מיט ביידע הענט, כי עתה עמדי, ער האט געפלאקערט, זייט דעמאלטס פלעגט ר' טובי' דאס כמה פעמים נאכמאכן ביי די שבת סעודה.

נאך וואס ער האט געלערנט אין ארץ ישראל, איז ער צוריקגעפארן אויף אמעריקע, ווי ער האט געלערנט אין ישיבה סאטמאר, סענדזט סטריט, ביי הרה"ק מסאטמאר זצ"ל, ביי די מגי"ש הרה"ג נתן יוסף מייזעלס זצוק"ל, ווי ער איז דארט געשטיגן במעלת התורה והיראה.

**געגעבען דיסקאנטס, אדער אוועקגעטיילט
בחנם אלעס כדי צו קענען מפיץ זיין מבאר
תורתו פון דעם צדיק וקדוש, ווי אויך האט
ער געהאט א גרויסע חלק אין דרוקן די
סידור תפארת יונה עם פירוש יסוד ושורש
העבודה, וואס ער פלעגט אויך פארטיילן
ביי די שמחות אין ביי יעדע געלעגנהייט,
אזוי אויך די ספר כיבוד אב וואס פון זיין
פעטער הרה"צ יעקב פנחס פעלדמאן ז"ל,
פלעגט ער באשטייערן א סכום הגון אין
ארויסהעלעפן מיט סיי וואס.**

דביקות והתקשרות לצדיקים

יעדע ערליכע איד וואס ער האט נאר געוויסט דערפון האט
ער געצויגן צו זיי, אין אסאך געווען נאנט צו ערליכע אידן,
זיין דביקות בצדיקים איז געווען אין לשער

ווי אויך אז ער געווען שטארק אדוק ומקושר צו כ"ק
אדמו"ר מתולדות אהרן שליט"א, נאך ווען די רבי שליט"א
האט געוואוינט אין מאנסי, ווי ער פלעגט מיטהאלטן זיינע
תפלות וכדו', ווי אויך יעדע הזכרה אדער סיי וואס פלעגט
ער זיך אדורך רעדן אין אנפרעגן דעת קדשו פון רבין
שליט"א

א מעשה פלא האט די תולדות אהרן רבי שליט"א פארציילט
אויפן טעלאפן ביי די ניהום אבליים, אז איינמאל ווען ער איז
געפארן אלס רב צו טאטן הרה"ק מתולדות אהרן זצ"ל, אויף
ארץ ישראל, זייענדיג אין עירפארט, איז ר' טובי' געוואר
געווארן אז די רבי'נס זיין איז די לעצטע אויפן פליגער, איז
ער געגאנגען אין געקויפט א ערשטע קלאס זיין אויפן
פליגער, הערשט שפעטער אויפן וועג צוריק איז די רבי
שליט"א געווארן דערפון, ער האט דאס אלעס געטון
אז די רבי שליט"א זאל קענען האבן די ריכטיגע מנוחת
הנפש והרחבת הדעת.

ווי אויך פלעגט ער שטענדיג שיקן נייע ספרים פארן רבי'ן
שליט"א, ווי די רבי שליט"א פלעגט זיך אסאך אויסדריקן,
אז ר' טובי' ווייסט מיר וואס צו שיקן, ער האט א
געוואלדיגע הנאה אין קורות רוח פון די ספרים, אין ער
פלעגט זיך שטארק באדאנקן פאר דעם, איינמאל האט די
רבי שליט"א געבעטן פון ר' טובי' צו ער קען אים שאפן די
ספר 'אלף כתב', נישט זייענדיג בנמצא האט ר' טובי' ארום
גערופן איבעראל ווי עס איז דא צו באקומען, צום סוף האט
איינער פון ר' טובי' קינדער עס געהאט בנמצא, אין דאס
אוועק געשאנקן פארן רבי'ן שליט"א, ר' טובי' האט געמאכט
קאפיס פון די גאנצע ספר וועלענדיג אז זיין זון זאל האבן
כאטש קאפיס פון ספר, אין די ספר האט ער געשיקט פארן
רבי'ן שליט"א, די רבי איז געווען אויסערגעווענליך פרייליך
פון באקומען דעם ספר.

שפעטער ווען די רבי שליט"א האט ער זיך אריבערגעצויגן
אויף ארץ ישראל, פלעגט ער שטענדיג פארן אויף ימים
טובים ובפרט אויף תשרי מיטהאלטן די געהויבענע מעמדים
בצל הקודש, אזוי אויך ווען די רבי שליט"א פלעגט
ארויסקומען אויף אמעריקע, פלעגט ער דרייווען דעם רבי'ן
שליט"א, אזוי אויך האט ער מיטגעהאלטן אלע שבתים ווי
די רבי האט געפראוועט, ער האט זיך אלס אנגעשטרענגט
צו מיטהאלטן די חתונות פון קינדער אין אייניקלעך ביים
רבי'ן שליט"א פון אנהייב ביזן סוף, אפילו אין תקופה ווען
ער איז שוין נישט געווען געזונט ל"ע האט ער זיך
אנגעשטרענגט כאטש מיטגעהאלטן די מצוה טאנץ עבודת
הקודש פון רבי'ן שליט"א

ער פלעגט אסאך שטיצן די מעמדות פון רבי'נס שטוב, אין
די מוסדות הק', ובפרט די צדקה קאסע 'שערי רחמים' פון
רבי'ן שליט"א פאר אלמנות ויתומים, וואס ער פלעגט אסאך
שטיצן, אין אויך אריינטראגן די געלט צום רבין שליט"א,
אזוי אויך פאר די ביהמ"ד החדש תולדות אהרן מאנסי האט
ער זיך משתתף געווען ביים בויען מיט א סכום הגון, און
טאקע געהאט די זכי' אז די רבי שליט"א איז ארויף
געקומען צו אים אין שטוב, ווי ער האט געוויזן פארן רבי'ן
אסאך אוצר כתבי ידות פון הרה"ק מתולדות אהרן זצ"ל אין
נאך פארשידענע אינטערסאנטע זאכן

אזוי אויך האט ער שטענדיג געווען איבערגעגעבען אין
געשטיצט בני הרה"ק מתולדות אהרן זצוק"ל, ובמיוחד פאר
הגה"צ אב"ד תולדות אהרן מאנסי שליט"א וואס ער האט
אים אסאך געהאלפן מיט פארשידענע זאכן, אין ער פלעגט
זיך אויך אסאך אדורך רעדן מיט אים בעניני עצה ותושי',
אזוי אויך מיט הגה"צ אב"ד תולדות אהרן טבר' שליט"א
וואס ער האט געהאט א שטארקע קשר מיט אים, אין אים
אסאך געשטיצט מיט א געוואלדיגע געטריישעפט.

אין מאנסי, האט ער זיך מקשר געווען מיט כ"ק אדמו"ר
משינאווא זצ"ל, ווי ער האט זיך קובע געווען יארן לאנג צו
דאווענען אין ביהמ"ד שינאווא, ווי ער איז געווען פון די
בריה התיכון פון די ביהמ"ד וואס ער האט נאר געקענט
מהנה זיין די ציבור האט ער געטון, צו מיט די קאווע מילך
אין ביהמ"ד, ווי ער האט טאג טעגליך זיכער געמאכט אז עס
איז צוגעשטעלט, אזוי אויך פאר די צאן קדשים יעדן שבת
פלעגט ער טיילן קענדיס, אין זיכער געמאכט אז מען מאכט
א ברכה,

גאר אסאך פעולות אין דעם ביהמ"ד איז געטון געווארן
דורך די ר' טובי', צו מנדב זיין די צוויי גרויסע לעכט פארן
רבי'ן ז"ל יום הקדוש, צו די בלומען יום הקדוש, ווי אויך
האט אים די רבי ז"ל אים געבעטן איינמאל צו געבן מלקות
ערב יום הקדוש, די רבי ז"ל פלעגט אים שטענדיג מחזק
זיין, אויך פלעגט ער יעדע יאר ארויף גיין ביים הפורים צום
רבי'ן אין ברענגען וויין וואס די רבי האט אוועקגעלייגט
אויף פסח, ווי אויך ערב יום כיפור ביים סעודה פלעגט ער
יעדע יאר ארויף גיין צום רבי'ן זיך מזכיר זיין

אזוי אויך פלעגט ער מיטהאלטן מידי ערב אין שינאווא
ביהמ"ד די שיעור פון הרה"ג אהרן סופר שליט"א, ווי ער
האט דארט זוכה געווען מסיים צו זיין כמה מסכתות ש"ס,
בכלל פאר יום הקדוש פלעגט ער מסיים זיין מס' יומא

זאגענדיג אז עס גייט זיך אנדערש צו ווען מען לערנט פארדעם די סדר העבודה וכדו'

ווי אויך האט ער יארן לאנג אפגעכאפט די שיעורי חובת הלבבות וואס די שינאווער רבי זצ"ל פלעגט פארלערנען מידי ערב, אזוי אויך די שלש סעודות תורה נאכן זמן, אין נאך די פטירה פון רבי'ן זצ"ל האט ער מרצונו הטוב עס איבערגעגעבן פאר די מכוון 'אמרי מנחם' וואס האבן די זכי' להפצת מבאר תורתו של צדיק.

אין שינאווא ביהמ"ד פלעגט ער שטארק אכטונג געבן אויף מורא מקדש, אפילו אין די יארן ווען ער איז שוין נישט געווען געזונט ל"ע, האט ער שטענדיג אכטונג געגעבען מען זאל נישט רעדן אין ביהמ"ד.

הרה"צ יוסף הערש ליעבערמאן שליט"א מבערסמין-מאנסי, האט פארציילט זייענדיג אמאל אין שינאווא ביהמ"ד, ערב שבת מיטאג, האט ער געזען ווי ר' טובי' זיצט אין די זייט אין פארגיסט טייכן טרערן ביים זאגן תהלים, איז ער צוגעגאנגען צו אים אין געזאגט איך בין אייך מקנא, האט ר' טובי' אים גענטפערט איר קענט אויך זאגן....

אויך איז ער געווען שטארק מקושר צו האדמו"ר בעל ברך משה מסאטמאר זצ"ל, אמאל ווען ער איז אריין צום ברך משה זצ"ל בקודש פנימה, האט אים די רבי געווינטשען אז ער זאל זוכה זיין צו פירן אלע קינדער אונטער די חופה.

ווי אויך איז ער געווען מקושר צו כ"ק אדמו"ר מסאטמאר שליט"א, ווי ער פלעגט אסאך אריינפארן מיטהאלטן די הדלקת נרות חנוכה, אין אויך פאר ער האט חתונה געמאכט די קינדער פלעגט ער אריינגיין נעמען א ברכה לעצה ולתושי'.

אזוי אויך פלעגט ער אסאך פארן צו הרה"ק מטאהש זצ"ל, ווערענדיג מקושר צום צדיק איז געווען, נאכן האבן א זעלטענע מעשה פלא ווען ער האט דעמאלטס געהאנדעלט מיט א שותף וואס האט אים איינגערעדט גרויסע מקח נכסים, אין ר' טובי' איז אמאל געקומען צו פארן צו א קרוב חתונה אין קרית טאהש, ווען זיין ווייב האט אים שטארק געבעטן אריינצוגיין צו טאהש רבי, אריינגייענדיג צום רבי'ן מיט א קוויטל, האט די רבי איבערגעדרייט די קוויטל, אין געפרעגט בואו חשבון, עס האט געדויערט אפאר מינוט וואס ר' טובי' האט געכאפט וואס מען רעדט, די רבי האט זיך אנגערופן צו אים 'זאלסט אנטלויפן פון דעם אזוי ווי די אידן זענען ארויס פון מצרים' הערענדיגט די רבינס ווערטער האט ער גלייך אנגערופן דעם שותף אז ער לאזט זיך ארויס פון געשעפט, אין פון דעמאלטס איז ער כסדר געפארן צום רבי'ן וואס האט אים געהאלפן מיט עצות זיך ארויסצוועהן, עס האט אים דעמאלטס געדראעט תפיסה אין שווערע קארט קעיס בחדשי שמים, בכח אמונת צדיקים איז ער ב"ה געראטעוועט געווארן באצייטענס.

יארן לאנג פלעגט ער פארן קיין טאהש, אסאך ראש חודש טישן, אין שמחות ביי הרה"ק מטאהש ז"ע, אזוי אויך יומא דפגרא ווי סוכות וכדו', אין די לעצטע 3 יאר פון הרה"ק מטאהש ז"ע איז ער געפארן מיט די משפחה אין מיטגעהאלטן גאנץ פסח בצל הקודש, ווי אויך פלעגט ער

אסאך מהנה זיין הרה"ק מטאהש ז"ע בהחזקת מוסדותיו, אזוי אויך צו כ"ק אדמו"ר מטאהש שליט"א, אזוי אויך האט ער געהאט די זכי' צו דרייווען אויף טאהש, כ"ק אדמו"ר מתולדות אהרן שליט"א, הגה"צ אב"ד דברי אמונה זצ"ל, אין כ"ק אדמו"ר משינאווא זצ"ל וואס ער האט אים אמאל געדרייווט פון ניו העמפשייר אויף א שבת אין טאהש, אין נאכדעם צוריק.

בפניא דמעלי שבתא

אין די לעצטע 3 יאר האט ער ליידער געליטן פון א סטארק ל"ע, זייענדיג אפגעשוואכט, האט ער אבער נישט מוותר געווען פון גיין אין ביהמ"ד מידי יום ביזמו, ומידי שבת בשבתו, אפילו זייענדיג שפעטער אין א ווילטשער ל"ע האט ער באצאלט פאר איינעם זאל אים טראגן אין ביהמ"ד

דעם ווינטער איז ער אריינגעפירט געווארן אין שפיטאל ל"ע מיט הארץ פראבלעמען, ווי זיין חשובע ב"ב אין קינדער זענען געגאנגען שטענדיג באזוכן, דעם פארגאנגעם מיטוואך איז ער באפרייט געווארן פון שפיטאל, צו א ריהעב, דאנערשטאג נאכט האט בנו הרב יונה הי"ו נאך געדאווענט מעריב אין קריאת שמע מיט אים, אבער אינמיטן די נאכט איז ער ל"ע נסתלק געווארן פון א פלוצלידיגע הארץ אטאקע ל"ע לדאבון לב,

די לוי' איז ארויס פרייטאג פארמיטאג פון חצר ביהמ"ד שינאווא מאנסי, דארט ווי ער האט יארן לאנג קובע מקום לתורה ולתפלה געווען, עס האט מספיד געווען כ"ק אדמו"ר משינאווא שליט"א, הגה"צ אב"ד תולדות אהרן מאנסי שליט"א, אין ש"ב הרה"ג דוד פערל שליט"א מגי"ש בקרית יואל, אין בנו הרה"ג יונה שליט"א, אין די איידעם ר' עמרם קעניג הי"ו, ער איז געקומען לקבורה בפניא דמעלי שבתא, שהוא סימן טוב כידוע, בביה"ח החדש קיט"ל סאטמאר קרית יואל.

ער לאזט איבער דורות ישרים ומבורכים, אלמנה החשובה תחי', בנו, ר' יואל, ר' משה, ר' יונה, ר' מנחם מענדל, אין ר' יחזקאל ברוך הי"ו (קרית טאהש), אין די טעכטער, אשת ר' עמרם קעניג הי"ו, אשת ר' יחיאל אלטער גוטמאן הי"ו, אשת ר' ברוך ניימאן הי"ו, אשת ר' שלמה שטיין הי"ו, בנים ובני בנים עוסקים בתורה ובמצוות לשמה. ת.נ.צ.ב.ה.

הקמת מציבה - ומילי דהספידיא

על קברו של אבינו היקר

הר"ר טובי' אביגדור פערמאן ז"ל

ביום ב' ויקהל הבעל"ט - בשעה 12:00 אחצ"ה

בבית החיים החדש - קיט"ל ד'סאטמאר, קרית יואל

82 Raywood Dr. Monroe

המשפחה

בה זמנה... אברהם... ברכות מזל טוב, לר' טובי לרגל הבר מצוה

ברכת מזל טוב, לר' טובי לרגל הבר מצוה מאת הגה"צ יונה הלוי פארסט זצ"ל

בואי ונחזיק טובה להזכיר מאד נעלה כמיהה מוכיה אכזרור פעלדמאן נ"י... דברי חיזוק על הוצאת ספר דברי יונה

הגאון... דברי חיזוק על הוצאת ספר דברי יונה מאת הרבנים לבית נייטרא שליט"א

דברי חיזוק על הוצאת ספר דברי יונה מאת הרבנים לבית נייטרא שליט"א

אפרים פישל שטיין... דברי חיזוק על הוצאת ספר דברי יונה מאת הגה"צ אפרים פישל שטיין זצ"ל

דברי חיזוק על הוצאת ספר דברי יונה מאת הגה"צ אפרים פישל שטיין זצ"ל

ואי ה' א' שמיעה... דברי חיזוק על הוצאת ספר דברי יונה מאת הגה"צ יעקב פנחס גורעלניק ז"ל

דברי חיזוק על הוצאת ספר דברי יונה מאת הגה"צ יעקב פנחס גורעלניק ז"ל מגי"ש ביישיבת נייטרא

זהו... ברכות מזל טוב, לר' טובי לרגל בר מצוה מאת דודו הגה"צ יעקב פנחס פעלדמאן זצ"ל

ברכת מזל טוב, לר' טובי לרגל בר מצוה מאת דודו הגה"צ יעקב פנחס פעלדמאן זצ"ל